

Sy-li spěwał,
 Pilnje džěłał,
 Strowja će
 Swójbny statok,
 A twój swjatok
 Zradny je.

Za staw sprócny
 Napoj mócný
 Lubosć ma;
 Bóh pak swěrný
 Přez spar měrný
 Cerstwosć da.

Njeh ty spěwaš
 Swěrnje džětaš
 Wšědne dny;
 Džeń pak swjaty
 Duši daty,
 Wotpočń ty

Z njebies mana
 Njeh ći khmana
 Žiwnosć je,
 Žiwa woda,
 Kiž Bóh poda,
 Wokřew će! F.

Čerbske njedźelste łopjeno

Čałožil 1891 Khrjebjanski farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

19. januara 1936

Bauzen

2. njedźela po Łsjoch kralach.

Scjenje św. Jana 6, 66—69.

„Je Jezus dozŕla žiwŕ byl?“ tak řu řo ludžo pšehozo řařo prařheli; tak prařheja řo wořebje dženska njepřehčeljo řehesćijanskeje wěry. Woni řo prózujaja nam dopokařacź, řo Jezus dozŕla žiwŕ byl njeje, ale je jenož pšehes fantaziju židow nastał.

Sařto pař prajimy my k tajtemu řečženju? Tón čłowjek, kiž něsařto wot stawisnow řehesćijanstwa wě a řwoju bibliju řnaje, móže řo jenož džiwacź, řařto řebi ludžo wřhitło wumyřłujaja, řo bychu tutoho Jesuřa se řwěta a ř i jich řwědomjaja wuhnali. Kařke pař řu řečhewłi tajteho řapřečza řiwjenja Khrustuřoweho? Stóncźnje tola ř toho jenož řečhujaja, řo řo Khrustuřowe mjeno řiřečhje bóle pšeherařni. Njeje dha to řiřečhje do potařas, řo je Khrustuř žiwŕ byl, hdnź řu dženska, 19 řtow lěť po jeha řmjerczi, ludžo nuřowani, řo ř nim řaběracź a řo wuřnacź: pař je Khrustuř žiwŕ byl, pař niź! Je wón žiwŕ byl, dha dnrbinym řwoje kolena pšehed nim řhibowacź, pšehetož tak řař wón njemóže řadny potřny čłowjek řečhječ — ale dořelź řwoje kolena pšehed nim řhibowacź njemóžemy, dha prajimy, řo wón dozŕla žiwŕ njebě!

Řlejčje, to je to waiřhne tajteho prařhenja: „Je Khrustuř dozŕla žiwŕ byl?“, řo wone kóždého čłowjeka k rořkudženju nuřuje. A tak njeh je teź naše njewěry-póřny čař nam wřhitłim řohnowanym čař, w kotrymž dnrbinym řo řařnje rořkudźicź: „Njeje, ře komu póřdžemy? Ty mař řłowa wěčneho řiwjenja!“ Tak řhemy teź my pšehes naše tekst wot našeho řbóžnika řo prařhječ dacź: „Čhječje teź wy precź řicź?“ a řhemy potom ř jeha wučomnikami wjeřele řo wuřnacź: „Ty mař řłowa wěčneho řiwjenja. A my řmy wěřili a póřnali, řo ty řy Khrustuř, tón řsyn řiweho Bořa.“

Naře tekst nam powěda, řař ře řo w Kapernaumje wjele luda řhromadžiko, řo bychu na Jesuřowe pšehowanje póřkuchali. „Ja řym tón řhłěb toho řiwjenja“, wón wot řo praři. Ale hdnź wón řpyta, řwojich póřkucharjom řłubje do potařistwow ewangelija řawjeřeč, hdnź na njebjeřki póřhad pokařa a hdnź wo tym řečzi, řo řařo k Wótzei do njebjeř póřdže, řo by čłowjekow řudźil, dha řłohimym lud morłotacź: „To je twjerda řeč, řařto móže ju řłohječ?“ a wjele luda wotědže nařad a njehodźachu wjazy ř nim. Lud řo wot njeha wotwobroczi, čzi jeni, dořelź jeha řłowa wopaki řrořumjaja, čzi druřy, dořelź nimajaja wěru ani řnutřkowne řadanje, jeha řłowa, kiž řu duch a řiwjenje, do řwojeje wutrobny pšehječ: Tak dnrbi Jezus bolořnje widječ, řař jedny po druřim jeha wopuřhječzi. Stóncźnje řu jenož řiřečhje čzi dwanačzo pola njeha, a wón řo jich řhutnje woprařhaja: Čhječje teź wy precź řicź? Teź wy, kiž řečje telko nařhoniłi wot mojeje řnadny a mořny, řubosćje a řmilnosćje, teź wy řhječje mje wopuřhječicź? — Tak je řo Jezus prařhalař, tak je řo wón we wřehčeh čařah čłowjekow prařhalař, tak řo wón teź nař dženska prařhaja. řaj, dořhož řo čłowjekam řrořumliwe wěry a wěrořečje pšehujaja, tak dořho woni na to póřkuchajaja; hdnź pař pšeharjo pšehujaja wot řłubinow ewangelija, wot wumóženja, řař je naše řbóžnik řwoje řiwjenje řa řwěta řrečhi woprowalař, řař je řařo řtanyl wot morwŕ, řař je do njebjeř řpil a řař wón řařo k nam pšehiřdže w jeha řłowje a řakramentomaj, hdnź pšehar čłowjekow napomina, řo pšehed Bořej mařeřořečzu póniřowacź a řo jemu poddacź a jemu se wřehemi mořami řłuzicź a póřkuchni byč jeha řasnjam, potom teź dženska mnoho čłowjekow praři: To je twjerda řeč, řařto móže ju řłohječ? Měřto toho, řo bychu Boře řłowo na řebje řkutkowacź dali, měřto toho, řo bychu řo pilnje w Bořim řłowje wobhonorjeli — řelko dwěłowanja by řo pšehes to rořpřehiko! — měřto toho dwěłujaja na Bořim řłowje. A to dwěłowanje rořečje bóle a

bóle, doniž njerěta: woni woteńdžechu našad a wjazy i nim njełhodžachu.

Tajke sažudjenje dyrbi nam žohnowanje hycž w našchim hamřnym žiwjenju, kaž tež w žiwjenju našchich wořadow. My snajemy wšchitzy tamne spodžiwne powědańcžko je stareho testamenta, w kotrymž so nam powěda, kaž je Bóh pšhes Gideona je 32tyřaz israelskich wojačow jenož tji sta swuběrał, a i nimi je Gideon nad Midianiskim wójskom dobył. Tak wuběra hej Bóh tež mjes čłowjekami tajkich, kotrež su křmani, ja jeho kralestwo wojowacž. Tež dženka maja so čłowjekoj roshudzić: pak ja Křystuša, pak pšhecziwo njemu. A njech tež dženka tyřazy w našchim wótznyim kraju so wot Křystuša wotwobrocža, dha to ja Bože kralestwo žadny strach njeje, dokež Bóh, tón Křes, móže hej i jenož malej horřtku hwoje kralestwo twaricž!

Wořebje dženka dže Křystuša našchu wěru pruhowacž, hdyž so naš prařcha: Chzeczje tež wy i tamnymi precž hicz? Na naš nětko salezji, prawu wotmołwu na tute prařchenje dacž. Sčto wotmołwichu czi wuczomnizy? Pětr wotmołwi w mjenje wšchitkich. Tež wón hišczje mnoho w Jesuřowym předowanju srosu mił a japiřhimnył njeje. Ale wón spomina na wiřitke hłowa a hłubjenja Jesuřowe, a tak wotmołwi hjes dwělowanja: „Křezje, ke komu pónđžemy? Ty mařch hłowa wěczneho žiwjenja. A my hmy wěřili a pónnali, so ty hny Křystuša, tón Esny žiweho Boha.“ Tak so tež dženka wjele čłowjekow prařcha: Ke komu pónđžemy i našchimi hrěchami, i našchey nuřy? A čłowjekam? Ně, woni nam pomhacž njemóža; ně ty, Jesuřo, jenož mařch hłowa žiwjenja! Esłowa žiwjenja!? Wjele nadobnych čłowjekow hny nam hłuboke a rjane hłowa sawořtajili, ale tute hłowa hny wuklinežale, dokež běchu jenož čłowjste, a tohodla sachodne hłowa Křystuša pak ma wěczne hłowa. Wšchaf wón ham praři: „Njebjo a semja budžetej sahinyčž, ale moje hłowa njebudža sahinyčž!“ Woni njeřhu nicžo wot hwojeje mozy ihubili. Woni tež dženka w nami to wěczne žiwjenje płodža, woni nam woczi wotewrja, tak so móžemy so wuřnacž: „My hmy wěřili a pónnali, so ty hny Křystuša, tón Esny žiweho Boha.“

A nětko budžemy so we wiřchey našchey nuřy, we wšchěm našchim nadběhowanju našcheho Sbožnika prařchecž: Křezje, ke komu pónđžemy? My njebudžemy pomozpřtacž pola čłowjekow; woni džen hej ham pomhacž njemóža, tež niz pola noweje nabožiny, kotraž so nam dženka předuje; wona nam wěczne žiwjenje dacž njemóže. Ně, my budžemy pola toho pomoz přtacž, kotrnyž ma hłowa wěczneho žiwjenja, kotrnyž je Křystuša, Esny žiweho Boha! O, hdy hnyhmy tola cžaf hwojeho žiwjenja pola njeho pomoz přtali. Potom hny naš kóžde nadběhowanje jenož křucziřcho i nim swjařalo, potom hnyhmy pšchego so wuřnacž mohli:

Ja wěm, sčto sawořtanje,
Sčto njewopuřchzi mje,
Sčto nihdy njerospadnje,
Mój wěczny sałožk je.

Esłych: Jesuřowe hłowa
Mi wěcznje wěrne hny,
Eso duřcha w nich křhowa
A ma je sa řaku!

(Now. řp. cžo. 408.)

Hamjeń.

Bo hodžoch.

Wuklinežalo je nětk hodow halleluja!
Zandželki so do njebja tam wróczeja. —
Luboscze hwyedžen je pominył so.
Sałožkata jědlenka!
A namaj dořchla je hodžinka dženjenja!
Wołmina pada i tebje tu na blido.
Wy hwyěczki nětk wuřwěczene,
Eswoje hycze mi woprowařchze,
Mi dawařchze jařne tak hwyětleřchko!
Sčřicžka so miholo na hnyowje,
Esmuřchka kura — to bě to pořlednje,
Hdyž miny so křotke wam žiwjenicžko! —
Měj džař, měj džař mi jědlenka!
Esny kaž luba droha towařchka
So mnu dženika radořcz hodownu.
Esmój wjele hej powědałoj;
Bjes hłowow so srosu miłomj! —
To dořho, dořho czi njesařomnju! —

L.

Sferje dyrbja hory so hnyč

nyřej hwojeje tu jednorej, tam bohatej pnyřhe.

Bo pucžiku dale řtupach. Na prawo dženšche dele do hłubiny, na lěwo pak tute hobyřke kamjenje. Nimale runje horje wone i njebju řahaja. Skoncžnje dónđžech, hdyž řhodženki horje wjedu na wuhladny. Dwaj křesaj runje dele pšchindžesčtaj. Woprašesčtaj so mje, hacž wěm, sčto mi tu horje duzy „křezje“? Wotmołwich jimaj: „Dre křezne kwětki?“

Wonaj hnyějo prařesčtaj: „Ně, 500 řhodženčkow!“

Njedach pak so i tym řatrařchicž. Mějach jenož tu myřlicžku: „Tam horje!“ Tak dženč, kaž po hnyenym řhodže někotre řta řhodženčkow, řiz wuběžachu na mały rumny blecžk. Tutón dozpiwřchi, so trochu pořtróřich. Do wuřteje řkaloby běchu nahle řhodženki wudypane, na bokach žane pšchimadla, dokež bě wřcho pšchewuřke, a nimo toho tam řhodženki swiřhaja, dokež hny wuteptane. Tu trochu wodnyhnyh. Swjajach hebi řjemjeń dalokowida wokoło pařa, pšchiprawich hebi nawoblek a dalokowid na řhribjet a tak dženč kaž njepřcheczelej napschecziwo. Na swiřkowaznyh řhodženčkach so wróczo hnywach. Pomhach i rukomaj a tak po řchtyřch so dale řmuřich. Kamjenje wložnotu wudnychowach tu w tutej wuřkosczji. Džakowna a wjeřeka pak běch, hdyž běch ju pšchesčla. Dale horje dženšche ložo. Pak so trochu řbēhaische pak dženču řhodženki, niz pak tak nahle, i tomu tež rumne, so pšchindžech i wjeřschkej, hdyž je wuhlad do kraja.

Wuhlad je wulki, řchěroki kamjeń. Jón dozpěčž, je trochu wobczezne. Na kamjeń wjedu někotre wuřke řhodženki, řiz pšchimadla nimaja. Wjedu do kola, a tu hladařch do hłubiny hjes dna. Wětr hnyłnje dujesche. So njebny mje dele wjerhnył, woczakach, so na někotre wokoliki woněmi. Potom řkocžich i jeneho řhodženka na druhi a dozpiwřch sbožowna wjeřsch tu-toho hobra. Spokořena wodnyhnyh, a lořko mi bě, jako hny najmóžniřcheho njepřchecžela pšchewinyřka. W čerřtwym powětrje ložo dnyhach. Hladach daloko do krajiny. Horny, wnyřke a niřke, wotmēnjachy so. Daloko a bliže i dořami, a deleka wjeřsche so Lobjo kaž jařny řchěroki bant.

To wřcho je kaž bajka. A pobu-li řchto i lubnyh čřitarjow, řnaje wón tuto řaczuczje. Hladach tam, hdyž hebi lubu domiřnu myřlach. Bóh lubny Křes pak je tu duřje řamknył a řuwal řařunnył; jenož hory tam wuhladach a řadny nich njebjo na Łuřizu dele řtupařche. Tu bě derje hycž! Pořnyhnyh so tu

darj a 12,16 hr. pšchi mladoštn. Božich službach ja Božu nóz.

S Klětnoho. (Zyrkwinska rosprawa.) Wufšhcziło je so w lěcže 1935 39 (29) džěczi, 18 hólzow a 21 holzow. — Swěrowało je so 21 (18) porow. — Pokhowało je so 19 (23) wožobow, 5 mužow, 11 žonow a 3 džěczi. — Konfirměrowało je so 49 džěczi, 24 hólzow a 25 holzow. — A spowědži pobn 1400 ludži.

S Lupoje. (Zyrkwinska rosprawa ja lěto 1935.) Wufšhcziło je so 13 džěczi (w lěcže 1934: 8), 7 hólzow a 6 holzow. — Swój kšhczeński klub wobnowiło je 13 (12) džěczi, 8 hólzow a 5 holzow. — Pšhipowědało je so 4 (9) mandželstwow, i nich so 3 (6) we Lupoji swěrowaše. — Wumrěše so 4 (3) wožobn, najstarscha wožoba běše Theresija swud. Sachjowa rodž. Ludwigez, 84 l. 8 m. 4 dnjow stara. — A Božemu blidu běše 336 (385) wožobow a to 142 mužow a 194 žonow, na herbskej spowědži běše 121 (168) a na němškej 215 (217) wožobow. (Dwě wožobje bušchtej doma wopravenej.) — W póstnym a tež adventskim čašu wotmě so we našej zyrkwi posawniška nutrošč, nimo toho w póstnym čašu bibliškich hodžinow. Sa mlóžinu wotmě so sjawnych wječorokow. — Sběrali so wšcho hromadže 309,75 (275,02) hriwnow, a to pšchi kollektach 177,56 hr., i móšćnicžku 93,84 hr. a w kšhczičku 38,35 hriwnow.

S Malešez. (Zyrkwinske powěšće i lěta 1935.) Narodžilo je so 26 džěcžatkow (lěto 1934 36), 12 žynkow a 14 džowčicžkow, mjes tutymi 1 morwe, 6 njemandželskich. — Swěrowało je so 18 porow (13). — Pokhowało 24 (17) wožobow, mjes nimi 20 dorosčjenych, 4 džěczi. — A Božemu blidu je pobn 1366 (1398), mjes tutymi 581 mužškich, 785 žónškich, 31 přeni ras, 60 wopravenych, wjetšha počojza, 768, na herbskim. — Dobrowólnych darow, wožebje ja skutki zyrkwinskeje lubošče je so 540 (468) hr. nawdało, wot toho pšchi 31 zyrkw. kollektach 244 (208) hriwnow. Bóh žohnuj a pšchispor wěru a lubošč we wožadže!

S Poršiz. S našej wožadny mamy ja lěto 1935 wšewicž: Narodžilo je so 37 džěczi, a to 17 hólzow a 20 holzow; mjes nimi dwójzj dwójnikaj a 5 njemandželskich džěczi; lěto přjedny bě 6 narodow mjenje. S tutych džěczi wumrěchu hižo jažo tsi. Pšched 100 lětami narodži so 44 džěczi, 26 hólzow a 18 holzow. — Pšhipowjedali so 32 porow, lěto přjedny 33. Swěrowanych bu tu 18 porow, lěto přjedny 23; pšched 100 lětami bě 18 pšhipowjedanjow a 7 wěrowanjow. — Swój kšhczeński klub wobnowi jich 26 džěczi; to je jich 5 mjenje hacž lěto přjedny; bě jich to 14 hólzow a 12 holzow a 16 pšchi herbskej a 10 pšchi němškej konfirmaziji. — Semrěło je jich 18 wožobow, dwě wjaz hacž 1934. Bě jich to 8 mužškich a 3 žónškich mandželski, 2 wudowzaj, 3 wudowzj, 3 džěczi, mlódshe hacž 6 lět. Najstarschi mjes nimi bě Jan Mošig i Bošhez; bě 94 lět stary. 5 wožobow bě w lětach wot 80 hacž 90, 3 wot 70 hacž 80, 3 wot 60 hacž 70; pšched 100 lětami semrěchu 42; 24 mužškich, 18 žónškich. — Spowjednych bě 1840 a to 829 mužškich a 1011 žónškich; i nich pobu doma i spowjedži 49. S kollektami so sběrali 1224,52 hriwnow, ja Gustav-Adolfske towarštwu 145,90 hr., ja Snutskowne Mišionštwu 207,05 hr., ja wokrjezne towarštwu Snutskowneho mišionštwu 79,50 hr., ja Swonkowne mišionštwu 371,45 hr., mjes tutymi jenotliwaj daraj po 100 a po 50 hr. a 18 hr. i kšćisběranja. Sa kšudnych a ja wožadnu

diafoniju swonka kollektow 84,77 hr. Wšcho hromadže je to 2113,19 hr. Duschow ma našcha wožada 1603.

Se Eslepojo. (Zyrkwinska rosprawa i lěta 1935.) We jańdženym lěcže je so w našej wožadže narodžilo 114 džěczi, 56 hólzow a 58 holzow. Mjes nimi běchu 4 morwonarodžene, 3 hólzj a 1 holza. Wufšhcziło je so w našim Božim domje 102 džěczi. 1934 běše so 105 džěczi narodžilo, potajkim běše w jańdženym lěcže 9 wjazj hacž lěto přjedny. — Konfirměrowanych bu 90 (1934: 84) džěczi, a to 33 hólzow a 57 holzow. — Wěrowanjow běše 66, to je 14 wjazj hacž lěto přjedny. — Pšhipowědało je so 67 porow. — Semrěło je w našej wožadže w jańdženym lěcže 50 wožobow, 5 mjenje hacž lěto přjedny. Wšchitzy semrěči buchu na kšchowach našej wožady, kotrychž mamy 8, kšhcžijanszy pokhowani. Mjes semrětymi běše 19 mužškich, 16 žónškich, 1 hólz 13 lět stary, 1 holza 6 lět stara, 1 holza 4 lěta stara, 1 hólz lěto stary a 10 džěczi niže lěta. Najstarscha wožoba mjes semrětymi běše starobu 83 lět 1 m. a 16 dnjow dozpeča. — A Božemu blidu běše w jańdženym lěcže hromadže 4058 wožobow, 1656 mužškich a 2402 žónškich (1934 běše 4041 wožobow). Doma wopravenych a tnych, kiž so pšchi domjaznych Božich službach i spowědži jchli, běše 80 wožobow. — Pšchi kollektach je so sběrało 129,92 hr., pšchi kollektach ja našch Boži dom, kiž so wot oktobra sapočeli sběracž, je so woprowało 79,08 hr. Woporow ja mišionštwu mjes pohanami běše hromadže 92,23 hr., tak so je so hromadže sběrało 301,23 hriwnow. — Bóh tón Knjes žohnuj dale našchu lubu wožadu a daj jej rošč i pšchisběracž na tym, kiž našcha hlowa je, Jesužu Křistužu!

Bibliški pucžnik.

2. niedzela po Sjew. 19. jan.: A Jesuž džěše i nim: Kak móža so kšćani hoščo posčicž, dołhož je nawoženja pola nich? Tak dołho hacž nawoženju pšchi žebi maju, njemóža woni so posčicž. Mark. 2, 19. — Křistuž je tudny, wujedna ludy! Wježel, wježel so kšhcžanštwu! A. 47. — Luk. 4, 31—44. 1. Kor. 2, 6—16.

Póndzela, 20. jan.: Jako jelen jachli po symnej wodže, tak šdychuje moja dušcha, Božo, i Tebi. Pš. 42, 2. — A. 799, 8. — Luk. 5, 1—11. — Pšalm 71.

Wutoru, 21. jan.: Moja dušcha posběhuje toho Knjesa, a mój duch so wježeli w Bohu, mojim Sběžniku. Luk. 1, 46. 47. — A. 609. — Luk. 5, 12—26. — 1. Móš. 22, 1—19.

Srjedu, 22. jan.: S hnady jče wy šbóžni ščinjeni pšches wěru. A to njeje wot waž, Boži dar to je. Eph. 2, 8. — A. 421. — Luk. 5, 27—39. — 1. Móš. 28, 10—22.

Schtwórtek, 23. jan.: Pohanjo budža w twójim šwětle kšodžicž a kralojo w tej jašnosčzi, kotraž na tebi šhadža. Jek. 60, 3. — A. 64. — Luk. 6, 1—16. — 1. Móš. 32, 1—12

Pjatt, 24. jan.: O ty dobrny a šwěrnny wotročžo, ty so nad małym šwěrnny był, ja čžu cže nad wjele postajicž. Dži nuts i šwojeho Knjesa wježelošči. Mat. 25, 21. — A. 492. — Luk. 6, 17—35. — 1. Móš. 32, 22—31.

Ssobota, 25. jan.: Schtóž šmilnosč šwojemu bližichemu wotčehnje, tón wopušcži toho wšehomóžneho bojošč. Šiob 6, 14. — A. 437. — Luk. 6, 36—49. — 2. Kral. 5, 1—19.

Wistowanje. Kni. L. w D.: Wutrobnje so džafuju a jo rad wužiju. Redaktor. — Sa 3. po Epiph. postaji i. w. f. — Sa 4. po Epiph.: A. w Hr. — Sa 4. po Epiph.: W. w B.